

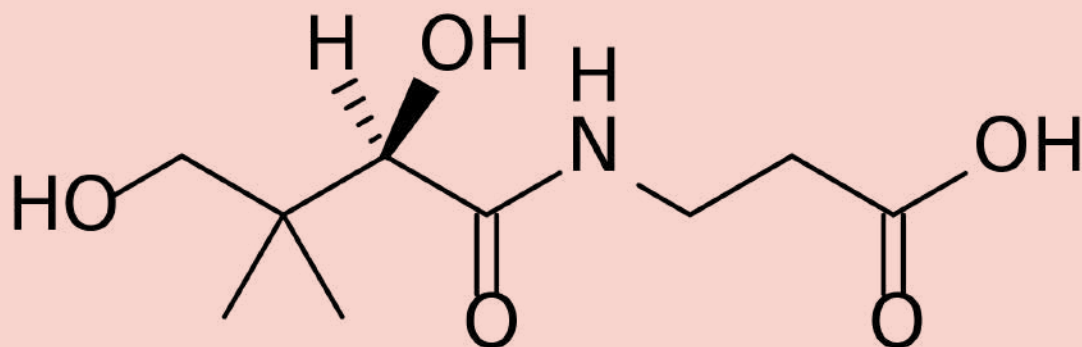

WITAMINY W PIGUŁCE

WITAMINA B₅

Autorzy: Natalia Barnasz, Arkadiusz Dobosz

WITAMINA B₅ inaczej kwas pantotenowy to witamina rozpuszczalna w wodzie. Aktywną oraz naturalnie występującą formą witaminy jest kwas D-pantotenowy¹.

Rys. Kwas pantotenowy

PODSTAWOWE FUNKCJE:

Witamina B₅ uczestniczy w syntezie koenzymu A (CoA) oraz białka przenoszącego grupy acylowe (ACP). Koenzym A jest kofaktorem dla wielu enzymów, bierze udział w podstawowym procesie metabolizmu komórkowego jakim jest cykl Krebsa oraz uczestniczy w syntezie tłuszczów, hormonów sterydowych, porfiryńowych pierścieni hemoglobiny czy neuroprzekazników oraz w syntezie witaminy D i przemianach witaminy A. Transportuje również grupy acylowe i acetylowe. ACP bierze udział w syntezie kwasów tłuszczowych^{1,3}.

SKUTKI NIEDOBORU:

- Objawy skórne: rogowacenie, łuszczenie naskórka
- Zmiana pigmentacji włosów
- Spadek masy ciała
- Nadciśnienie ortostatyczne i podwyższone tętno
- Zaburzenia układu pokarmowego i nerwowego
- Trudności w gojeniu ran
- „Zespół pieczenia stóp”^{1,2}

Niedomiar witaminy B₅ występuje niezwykle rzadko, ponieważ jest szeroko dostępna w pożywieniu. By zbadać skutki niedoboru wyłącznie kwasu pantotenowego poddano grupę ochotników diecie zawierającej antagonistę witaminy B₅¹.

1. Normy żywienia dla populacji Polski – Instytut Żywności i Żywienia, 2017, str. 158-161
2. Vitamin and mineral requirements in human nutrition, Second Edition, WHO, str. 180-182
3. Pantothenic Acid-Fact Sheet for Health Professionals; ods.od.nih.gov – 20.06.2018

SKUTKI NADMIARU:

Nie wykazano żadnych toksycznych skutków przyjmowania witaminy B₅ w wysokich dawkach (do 2 g/dobę)¹.

ZAPOTRZEBOWANIE:

Normy dla witaminy B₅ na poziomie zalecanego dziennego spożycia (RDA)¹:

Wiek	Zalecane dzienne spożycie (RDA) ¹
Niemowlęta (0-12 miesięcy)	3 mg
Dzieci (1-8 lat)	4 mg
Dzieci (9-13 lat)	4 mg
Dzieci (14-18 lat)	5 mg
Dorośli:	
kobiety	5 mg
mężczyźni	5 mg
Kobiety w ciąży	6 mg
Kobiety karmiące piersią	7 mg

ŹRÓDŁA WITAMINY B₅:

Witamina B₅ jest szeroko rozpowszechniona w pożywieniu. Występuje zarówno w produktach mięsnych, rybach, grzybach, produktach pełnoziarnistych czy nasionach roślin strączkowych. Produkty, takie jak płatki śniadaniowe oraz napoje energetyczne są fortyfikowane witaminą B₅^{1,2}.

Wątróbka wołowa, wołowina, kurczak

Grzyby

Nasiona słonecznika, orzechy

1. Normy żywienia dla populacji Polski – Instytut Żywności i Żywienia, 2017, str. 158-161

2. Vitamin and mineral requirements in human nutrition, Second Edition, WHO, str. 180-182

Awokado

Tuńczyk

Produkty wielozłazniste

WITAMINA B₅ – SUPLEMENTACJA:

Witamina B₅ występuje w suplementach multiwitaminowych oraz w produktach zawierających witaminy z grupy B. Najczęściej używaną formą jest kwas pantotenowy lub pantotenian wapnia. Powszechny jest również dimer kwasu pantotenowego – pantoteinad¹.

1. Pantothenic Acid-Fact Sheet for Health Professionals; ods.od.nih.gov – 20.06.2018